

методики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.cfin.ru/management/antirecessionary_management.shtml. 4.
Донець Л.І. Економічна безпека підприємства: навч. посібн. / Л.І. Донець, Н.В. Ващенко. – К.: Центр учб. літер., 2008. – 240 с.

УДОСКОНАЛЕННЯ ФУНКЦІЙ ДЕРЖАВИ У РЕГУЛЮВАННІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Шкварчук Л.О.

Національний університет «Львівська політехніка»

Формування ефективної антикризової програми розвитку економіки України потребує перегляду концептуальних положень щодо ролі та місця держави у регулюванні ринкових процесів, адже сучасна економічна наука відмовилась від дискусії про доцільність державного втручання у ринкові процеси. З цього приводу В. Пітерсон на початку ХХІ ст. зазначав: «Часто дебати ведуться так, наче ми маємо тільки дві можливості: регулювати або не регулювати. Більш продуктивним підходом, на нашу думку, є визначення того, що ринки завжди регулюються певним чином, отже, більш відповідною темою дебатів мало б бути не питання регулювати або не регулювати, а який тип регулювання служив би широким інтересам суспільства» [1]. З цієї позиції можемо стверджувати, що дерегуляція, як основний теоретично-прикладний підхід до реалізації політики реформування економіки України є необґрунтованим, а підчас й застарілим. Концепція «невидимої руки ринку», яка здатна врегулювати економічні дисбаланси, зазнала фіаско майже століття тому, а історія посткризового розвитку економік розвинутих країн світу доводить необхідність розгляду держави як активного економічного агента, здатного не лише визначати правила гри у ринкових умовах, але й бути одним із учасників економічних процесів. Вихід з кризи, передусім, потребує зміни парадигми державного регулювання економіки. Держава повинна стати економічним інститутом, який наділений новими функціями.

Призначення держави реалізується через її основні функції. Виходячи з того, що функції - це основні напрями діяльності держави, що розкривають її соціальну сутність і призначення в суспільстві, можна сформулювати перелік найважливіших з них. Оскільки функції держави можна розглядати як об'єктивні результати, що сприяють

регулюванню або адаптації системи, які планують та усвідомлюють учасники цієї системи, то основними функціями держави на сучасному етапі її економічного розвитку повинні бути облікова та інформаційна.

Облікова функція проявляється у здатності держави формувати прозору політику управління та створення суспільних благ в економіці. Результатом виконання такої функції повинно стати зменшення частки тіньової економіки, існування якої призводить до дисбалансів як на окремих ринках, так й у системі розподілу доходів та багатства суспільства, а відтак є основним чинником соціальної напруженості у суспільстві.

Сутність інформаційної функції проявляється у здатності держави трансформувати процес державного контролю у громадський, який є, з одного боку, більш осяжним, а з іншого – м'якшим за наслідками дії на економічних суб'єктів. Такий підхід дає можливість зменшити контрольну функцію держави, яка викликає несприйняття у суспільстві через значний суб'єктивізм та здатність трансформуватись за відповідних умов у репресивну.

Отже, можемо стверджувати, що період післякризового розвитку країн світу ознаменувався пошуком нових теоретичних концепцій розв'язання явних та прихованих проблем суспільства. Основною вимогою до економічної науки стало пошук ефективних інструментів управління та стабілізації економіки. Розв'язання цього завдання ускладнюється не лише деструктивними явищами, але й відсутністю єдиного підходу до визначення оптимальних способів забезпечення економічного зростання в економічній теорії.

Розробка програм розвитку економіки, потребує зміни існуючої парадигми методів управління, які, перш за все, ґрунтуються на переосмислені ролі та місця держави в ринковій економіці. Кризові явища в економіці суттєво змінили акценти у використанні форм управління. Свідченням цьому були програми виходу з кризи в індустріальних країнах. На перший план вийшла держава як інститут, який здатний частково взяти на себе тягар проблем щодо впорядкування процесів в економіці та забезпечення її стабільного розвитку.

Реалізація економічних та політичних стратегічних цілей як в Україні, так й в інших країнах світу неминуче буде пов'язана з посиленням ролі держави. Перші кроки урядів більшості країн світу щодо виходу з кризи супроводжувалися різного роду діями від націоналізації окремих підприємств та викупу контрольних пакетів акцій до стимулювання попиту на товари, які посилюють інноваційну активність суб'єктів господарювання.

I. Peterson E.W. Political economy of Agricultural, natural Resources and Environmental Policy Analysis. – Ames: Jota State University Press, 2001. – P. 16.

СОЦІАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ В УМОВАХ АСИМЕТРІЇ ІНФОРМАЦІЇ

Кузнєцова Л.В.

Одеський національний економічний університет

У сучасних умовах розвитку кредитних відносин інформаційна асиметрія проявляється на кредитному ринку у формі високих ризиків несумлінності та несприятливого відбору. Фінансова глобалізація створює умови для розширення кредитних ресурсів, що може викликати надмірне кредитування ризикованих інвестицій та призвести до зростання ризику недобросовісності та загострення проблеми несприятливого відбору на кредитному ринку і, таким чином, може погіршити баланси банків, підвищуючи частку ризикованих і недіючих кредитів.

Проблемам підвищення ролі банківського кредиту у фінансуванні потреб суспільства присвячено праці О. Барановського, О.Вовчак, І. Гуцала, Т. Калінеску, П. Саблука, Н. Радченко та ін. Однак, в опублікованих працях недостатньо висвітлені питання соціальної спрямованості кредитної діяльності банків, що зумовлює актуальність подальшого дослідження.

Метою дослідження є визначення проблем соціальної спрямованості кредитної діяльності банків в умовах асиметрії інформації на кредитному ринку.

Банківські кредити впливають на розвиток економіки, соціальної сфери, тому, якщо цей вплив сприяє розвитку соціальної сфери, тобто банки виграють позитивну роль, а кредит як джерело фінансового забезпечення соціального розвитку країни має позитивний синергетичний ефект (сприяє підвищенню якості життя людини). І навпаки – неузгодженість у взаємодії економічної сфери (та її складової – банківської системи) з соціальною, призводить до негативного синергетичного ефекту).

Наявність постійної взаємодії між економічною та соціальною сферами свідчать про формування певного синергетичного ефекту, а саме про певний рівень соціально-економічного розвитку суспільства, а у кінцевому підсумку – про певний рівень та якість життя людини. Але